

Ársfrágreiðing 2008-2009

Demokratia – Nevndin fyri øktum kvinnuleikluti í politikki –
sum Føroya landsstýri setti í juni 2006 til at arbeiða fyri, at
kvinnur fáa ein øktan leiklut í at taka politiskar avgerðir.

Fororð

Henda frágreiðingin um virksemi Demokratíu fevnir um tíðarskeiðið august 2008 fram til endan á 2009. Hetta hevur verið eitt virkið, spennandi og avbjóðandi tíðarskeið, har vit eftir førimuni hava roynt at fylgja tí stevnuskra, sum er áløgd okkum sambært Føroya Landsstýri.

Hóast onkur hevur havt á munn, at Demokratia hevur tænt sínum endamáli, er kortini langt eftir á mál. Uppgávan, ið er áløgd nevndini, er í høvuðsheitum hugburðarbroytandi, og tað er tíðarkrevjandi arbeiði at fáa fólk at broyta hugburð.

Somuleiðis er uppgávan serliga krevjandi, tí umráðandi er at raka rætt, tá ið vit velja okkum málbólkar, og eisini skulu okkara upplýsingar vera álitandi, viðkomandi og politiskt óheftar. Annað er, at okkara arbeiði kann fara at fáa størstan týðning fyri okkara ungdom, tí framtíðin og framtíðar samfelag er hansara.

Vit fara móguliga at síggja, um okkara virksemi ger mun eftir tveimum ella trimum valskeiðum, men so má nevndin sleppa at virka til fulnar. Nú er greitt, at Føroya lögting hevur skert fíggingina til Demokratíu og harvið til virksemi hennara so nógv, at torført, fyri ikki at siga ógjørligt, verður at uppfylla arbeiðssetning hennara, tí at tiltøkini verða færri, og tey verða smærri.

Neyvan nakar man ivast í, at føroysku kvinnurnar hava prógvað teirra virði og teirra týðning fyri samfelagið. Tað hevur søgan prógvað. Vit kunnu bara hugsa um teir sorgarleikir, ið hava verið bæði á landi og á sjógvi, ið gjørdu, at stórir partur av okkara ungdomi vaks upp við mammuni sum tí stýrandi og uppalandi fyrmyndini. Tað var ein krevjandi uppgáva, og ofta var hon møtimikil, men tær kastaðu ikki frá sær, tá ið á stóð.

Tíðirnar eru broyttar, títetur, til tað betra á mangan hátt. Nú er tíðin komin at taka burtur allar tær forðingar, ið gera, at vit hava so skeivt kynsbýti á flestu økjum í føroyska samfelagnum. Vit eiga at vísa ábyrgd. Tá fáa vit eitt betri og fjølbroyttari samfelag.

Tað er við hugburði sum við einari stórari grýtu: Tað tekur tíð, áðrenn hon kemur upp á kók, men síðan skal ikki nógv til, at hon heldur kókinum. Tað stóra takið er eftir enn. Spennandi verður, um tað virksemið, sum Demokratia ger og hevur gjørt, er nóg mikið til at fáa grýtuna upp á kók, ella um hon megnar at halda kókinum. Tí ræður politiski myndugleikin fyri! Er viljin til tess til staðar?

Fari at enda at takka skrivara og nevnd, bæði sitandi og fyrrverandi limum, fyri stimbrandi og gevandi samstarv.

Hans J. Hermansen, formaður.

Demokratia

Demokratia er nevnd sett av Føroya landsstýri í 2006. Arbeidssetningur nevndarinnar er soljóðandi:

Nevndin skal skipa fyri tvørpolitiskum tiltøkum til tess at økja um leiklutin hjá kvinnum í politiskum avgerðum, so talið á kvinnum á løgtingi og í kommunustýrunum økist, og umboðanin samsvarar á leið við umboðanina í hinum Norðurlondunum.

Um ársskiptið 2007/2008 handar nevndin landsstýrismanninum frágreiðing um virksemi sítt og tilmæli um, hvussu framhaldandi eigur at verða arbeitt fyri at fremja javnstøðu, har politiskar avgerðir verða tiknar.

Í viðmerkingunum til uppskotið um nevndina stendur um virksemið hjá nevndini:

Nevndin skal til ársskiptið 2007/2008 arbeiða fyri, at kvinnur fáa ein øktan leiklut í at taka politiskar avgerðir. Nevndin arbeiðir støðugt við at fremja arbeidssetningin, meðan hon er sett. Arbeiðið eigur at fevna um tiltøk, sum kunnu gera fólk varug við týðningin av, at fleiri kvinnur verða umboðaðar, har politiskar avgerðir verða tiknar. Virksemið kann vera upplýsing, lýsingaátøk, undirvísing og útgáva av ymsum kunnandi tilfari.

Løgtingsvalið, sum eftir ætlan verður í januar 2008, verður eitt gott høvi at máta úrslitið av arbeiðinum hjá nevndini.

Stutt um søgu nevndarinnar

18. november 1999 samtykti Føroya løgting uppskot um tilráðingar frá Útnorðurráðnum í 1999¹ um at seta eina nevnd at arbeiða fyri at økja um kvinnuleiklutin í politikki. Útnorðurráðið heitti á grønlenska og føroyska landsstýrið um at seta eina slíka nevnd. Í tilmælinum frá Útnorðurráðnum varð víst til eitt átak í Íslandi, har altingið hevði sett eina líknandi nevnd at leggja tvørpolitisk átøk til rættis fyri at økja um talið á kvinnum í politikki. Úrslitið av hesum tiltaki var gott og hevði við sær munandi øking av talinum á kvinnum í altinginum.

1. januar 2006 setti Føroya landsstýri *Nevndina fyri øktum kvinnuleikluti í politikki*. Hetta heldur tunga navnið gjørði nevndin í november 2006 av at broyta til *Demokratia*. Nevndin fekk tvey ár at arbeiða í, fram til ársskiptið 2007/08. Av tí at broytingar máttu gerast í valinum av nevndarlimum, lá virksemið næstan stilt til august 2006, tá nevndin fór til verka.

Nevndin skipaði fyri kampagnuvirksemi og ymsum almennum tiltøkum. Um ársskiptið 2007/08 handaði nevndin landstýrismanninum í javnstøðumálum álit² um

¹ Vestnordisk Råd Rekommandation nr. 1/9 frá 1999.

² Álitið kann takast niður á www.demokratia.fo.

virkssemi sítt og tilmæli um, hvussu framhaldandi eigur at verða arbeitt fyri at fremja javnstøðu í føroyskum politikki. Hereftir varð nevndin fyribils niðurløgd. Í august 2008 varð nevndin sett av nýggjum og skuldi fyribils virka til ársskiftið 2008/09, men nevndin helt fram og hefur fyribils virkað fram til 31. desember 2009.

Tilnevning og skrivstovuhald

Demokratia er skipað við 10 umboðum:

- einum umboði fyri hvønn politiskan flokk
- einum umboði fyri Kommunusamskipan Føroya (KSF)
- einum umboði fyri Føroya Kommunufelag (FKF)
- einum umboði fyri Javnstøðunevndina
- einum umboði fyri Kvinnufelagasamskipan Føroya

Nevndarlimirnir í 2008 og 2009 vóru:

Inga Dahl, Fólkaflokkurin

Mirjam Michelsen, Sambandsflokkurin

- síðan oktober 2009 Tonja Ziskason

Oluffa Joensen, Javnaðarflokkurin

Hans Jacob Hermansen, Sjálvstýrisflokkurin

Sólfríð Fjallsbak, Tjóðveldi

- síðan mai 2009 Petur í Gong

Egin Markná, Miðflokkurin

Steinbjørn O. Jacobsen, Kommunusamskipan Føroya

- síðan januar 2009 Kirstin Strøm Bech

Eyðun Christiansen, Føroya Kommunufelag

- síðan september 2008 Karl A. Olsen

Kristianna Winther Poulsen, Javnstøðunevndin

Annika Sølvará, Kvinnufelagasamskipan Føroya.

Nevndin skipaði seg í september 2008 við Sólfríð Fjallsbak sum forkvinnu. Í mai 2009 tók Sólfríð Fjallsbak seg úr nevndini vegna flyting, og tá varð Hans Jacob Hermansen valdur til formann.

Nevndin hefur frá byrjanini í august 2006 havt felags skrivstovuhald við Javnstøðunevndina. Partíðarnevndarskrivari er Bjørg Jacobsen, og skrivstovuarbeiðið hefur verið gjørt í leigaðum høli hjá Samvit³ á Bryggjubakka 12 í Tórshavn, sum Javnstøðunevndin og Demokratia leiga í felag.

³ Síðan 2. apríl 2009 Uttanríkisráðið.

Nevndararbeiðið 2008

Játtan og nevndarfundir

Játtanin hjá Demokratíu í 2008 var 400.000 kr. Átta nevndarfundir hava verið í 2008.

Økisfundir

Demokratia hevur frá byrjan lagt dent á at virka kring alt landið, og ikki bara í meginøkinum. Nevndin skipaði fyri einum økisfundi við gestarøðarum⁴ í seinru helvt av september á hvørjum av hesum sjev støðunum: Klaksvík, Oyrarbakka, Runavík, Tórshavn, Miðvági, Sandi og Vági. Skráin fyri fundirnar var fyrilestur og hugleiðingar við søgu/samfelagsfrøðingi ísv., at í 2008 vóru 100 ár, síðan kvinnur fingur valrætt til kommunuval. Eftir fyrilesturin legði fjølmiðlafólk fram góð ráð um framløguteknikk.

Fundir við donsku Annelise Molin

Í oktober skipaði nevndin fyri vitjan av donsku Annelise Molin, kommunupolitikara á Bornholm og fyrrverandi borgarstjóra í Nexø. Try almenn tiltøk við Molin vórðu fyriskipað:

14. oktober, Tórshavn: Fundur fyri kvinnulig vavevni og onnur áhugað

15. oktober, Glyvvar: Fundur fyri kvinnulig vavevni og onnur áhugað

16. oktober, Tórshavn: Almennur fundur við heitinum *Kann man keypa sær ein býráðssess?* Aftaná hugleiðingar við Molin var panelfundur, har Eiríkur Lindenskov, blaðstjóri á Sosialinum, Beinta í Jákupsstovu, granskari, og Sólfríð Fjallsbak, forkvinna í Demokratíu, tóku lut.

Greinarøð um politiskt virknar kvinnur

Nevndin heitti á journalist um at skriva eina greinarøð à fyra greinir við samrøðum við politiskt virknar kvinnur. Greinirnar vórðu prentaðar í Dimmalætting í oktober og november 2008 og kunnu lesast á www.demokratia.fo.

Kampagna

Í oktober og fram til kommunuvalið 11. november varð skipað fyri kampagnuvirksemi við blaðlýsingum, sjónvarpslýsingum, plakatum og postkortum.

Heimasíðan

Vitjunartølini fyri heimasíðuna www.demokratia.fo í 2008 vóru hesi:

1. ársfj.	1.583
2. ársfj.	4.161
3. ársfj.	3.815
4. ársfj.	1.804
Tils.	11.303

⁴ Gestarøðarar vóru Aslaug Gísladóttir, stjórn málafrøðingur, og Elin Súsanna Jacobsen, søguføðingur. Ráðleggjarar í framløguteknikki vóru Per Højgaard og Kári Durhuus, journalistar.

Annað

Í september stovnaði Demokratía ein facebook-profil. Endamálið er umvegis ein øðrvísi miðil at røkka fleiri fólkum, at kunna um virkseimið hjá Demokratíu og at lýsa við tiltøkum.

Í september heitti nevndin saman við Javnstøðunevndini á politisku floksleiðslurnar um at hava javnstøðu í huga, tá ið nýtt landsstýri skuldi skipast.

Í oktober heitti nevndin á politisku flokkarnar um at taka atlit til javnstøðu á upptillingarlistunum.

20. oktober luttók umboð fyri Demokratíu á fundi um demokrati, sum Kvinnufelagið í Havn skipaði fyri í húsi felagsins, Mettustovu.

Í november heitti nevndin á kommunurnar og politisku flokkarnar um at skipa fyri valfundum, so vaeleynini høvdu møguleika at koma til orðanna.

Løgtingsvalið og kommunuvalið 2008

Tvey val vóru í 2008 – løgtingsval 19. januar, og kommunuval 11. november. Á báðum valum var framgongd í javnstøðuni millum menn og kvinnur.

Kynsbýtið í lögtinginum 2004 og 2008. Í tølum og í %

Í tølum				Í %			
2004		2008		2004		2008	
M	K	M	K	M	K	M	K
29	3	26	7	90,6	9,4	78,8	21,2

Løgtingsvalini 2004 og 2008. Uppstillað og atkvøðubýti býtt eftir kyni. Í %⁵

2004				2008			
Uppstillað		Atkvøðubýti		Uppstillað		Atkvøðubýti	
M	K	M	K	M	K	M	K
76,4	23,6	81,2	18,8	67,3	32,7	75,5	24,4

Kynsbýtið í kommunustýrunum 2004 og 2008. Í tølum og í %

Í tølum				Í %			
2004		2008		2004		2008	
M	K	M	K	M	K	M	K
172	49	146	64	77,8	22,2	69,5	30,5

⁵ Atkvøður til listar ikki íroknaðar.

Kommunuvallini 2004 og 2008. Uppstillað og atkvøðubýti býtt eftir kyni. Í %⁶

2004				2008			
Uppstillað		Atkvøðubýti		Uppstillað		Atkvøðubýti	
M	K	M	K	M	K	M	K
68	32	77	23	61	39	69	31

 Kynsbýtið í Føroya landsstýri 2004 og 2008. Í tølum og í %⁷

2004				2008			
Í tølum		Í %		Í tølum		Í %	
M	K	M	K	M	K	M	K
7	0	100	0	4	3	57	43

Sum sæst omanfyri, var framgongd í javnstøðuni, bæði tá hugt verður at tali av uppstillaðum, í atkvøðubýtinum og í tali á valdum til løgtings- og kommunuvallini. Eisini er stór framgongd í javnstøðuni í landsstýrinum. Talan er í roynd og veru um met á øllum nevndu økjum: Ongantíð fyrr hevur kynsbýtið millum bæði uppstillað og vald verið so javnt sum í 2008, hvørki ísv. løgtingsval ella kommunuval.

Sum tað stendur í viðmerkingunum omanfyri til uppskotið um at seta Nevndina fyri øktum kvinnuleikluti í politikki (Demokratii), er spurningurin so, í hvønn mun hetta kann sigast at vera úrslit av arbeiðinum hjá Demokratii. Hetta er trupult at svara uppá, tí tað at valskipanin varð broytt frá sjei valdøllum niður í eitt í 2008 kann hugsast at hava hækkað atkvøðutalið til kvinnur, eftirsum talið á atkvøðum ikki longur er so smábýtt sum í smærru valdømunum⁸. Í kommunustýrunum eru eisini broytingar hendar frá 2004 til 2008, um enn ikki so stórar sum í løgtingsvalskipanini: Talið á kommunum minkaði hetta tíðarskeiðið úr 34 í 30 kommunur, svarandi til eina minking á 12%, og talið á kommunustýrslimum minkaði úr 221 niður í 210, svarandi til eina minking á 5%. Hóast talan ikki er um stóra broyting í tali á kommunum og kommunustýrslimum, er javnstøðan farin eitt stórt fet fram.

Demokratia fegnast um framgongdina. Men hóast framgongd eru vit langt frá málinum enn. Málið er 60/40, tvs. minst 40% av øðrum kyninum á politiska pallinum. Góð 21% kvinnur í løgtinginum og góð 21% í kommunustýrunum er sostatt ikki nóg gott. Nevndin metir tískil, at arbeiðið fyri at økja um javnstøðuna í politikki eigur at halda fram. At broyta hugburð er drúgt arbeiði, sum krevur nógva tíð og fleiri lið og lög, ið virka aftur og fram, upp og niður og upp á tvørs.

⁶ Atkvøður til listar ikki íroknaðar.

⁷ Landsstýrið, sum tað varð skipað ávv. 3. februar 2004 og 4. februar 2008.

⁸ Ymsar kanningar vísa, at støddin á valdøllum hevur týðning fyri kvinnumboðanina. Sí t.d. kap. 6 í Kommunupolitikkur (2008) eftir Beintu í Jákupsstovu et.al.

Nevndararbeiðið 2009

Játtan og nevndarfundir

Játtanin hjá Demokratíu í 2009 var 400.000 kr. Átta nevndarfundir hava verið í 2009.

Gallup-spurnakanning

Í januar 2009 skipaði Demokratia fyri eini spurnakanning í samstarvi við Gallup Føroyar. 525 fólk vórðu spurð átta spurningar um javnstøðu í politikki. Spurningarnir vóru á leið teir somu sum í eini líknandi Gallup-kanning, sum Demokratia læt gera í 2007. Endamálið var at vita, hvørt hugburðurin hevði flutt seg nakað hesi tvey árin.

Uml. 90% tóku undir við øktari javnstøðu í politikki, men stórir meiriluti var ímóti at innføra hetta við lóg. 43% av monnunum og 44% av kvinnunum hildu, at tað er ein almenn uppgáva at arbeiða fyri at økja um javnstøðuna í politikki. Næstan 75% av báðum kynum hildu, at politisku flokkarnir eiga at gera átøk, sum økja um áhugan í politikki. Hetta er nakað tey somu svørini sum í kanningini 2007.

Sambært kanningini valdu 66% av veljarunum ein mann á lögtingsvalinum 2008, og 24% valdu eina kvinnu. Hesi tøl vóru fyri lögtingsvalið 2004 ávv. 69% og 20% sambært kanningini frá 2007. Kvinnuligu veljararnir velja meira kynsjavnt enn mannlugu veljararnir: 26% av kvinnunum valdu í 2004 kvinnur, meðan hetta talið var 37% í 2008. Bara 12% av monnunum valdu kvinnur í 2004, og í 2008 var talið 13%. Til samanberingar valdu 65% av kvinnunum mann í 2004, men 54% í 2008. Í 2004 valdu 76% av monnunum mann, í 2008 78%.

Økta talið av atkvøðum til kvinnur hongur uttan iva saman við, at fleiri kvinnur vóru uppstillaðar. Í 2004 taldu kvinnurnar 23,6% av teimum uppstillaðu og fingi 18,8% av atkvøðunum. Í 2008 taldu kvinnurnar 32,7% av teimum uppstillaðu og fingi 24,5% av atkvøðunum. Atkvøðubýtið millum kynini tykist sostatt tyngri at flyta enn talið á uppstillaðum. Men sum omanfyri nevnt, eru tað serliga kvinnurnar, sum hava flutt atkvøður frá mannlígum til kvinnulig valevnir.

Viðvíkjandi kommunuvali sær støðan nakað øðrvísi út: Sambært kanningini valdu heili 44% av kvinnuligu veljarunum eina kvinnu, og 48% valdu mann. 19% av mannlugu veljarunum valdu kvinnu, og 71% valdu mann. Eingin líknandi kanning er gjørd fyri kommunuvalið 2004.

Kanningarnar kunnu lesast á www.demokratia.fo.

Almenn tiltøk

Nevndin hevur skipað fyri 22 almennum tiltøkum. Á seks teimum fyrstu vóru útlendskir gestir høvuðsfyrilesarar:

11. mai, Tórshavn: Talkshow við danska journalistin, rithøvundin og samfelagskjakaran Hanne-Vibeke Holst við støði í bókum hennara um javnstøðu í politikki. Vertur var Brynhild Thomsen, journalistur

12. mai, Fuglafjørður: Talkshow við Hanne-Vibeke Holst. Vertur var Brynhild Thomsen, journalistur

21. mai, Tórshavn: Hans Engell⁹ helt fyrilesturin *Hvussu sær politiska landslagið í Danmark út eftir forsætisráðharra-skiftið? Hvørji eru tey mest átrokandi málini fyri nýggja javnstøðuráðharran í Danmark? Og hvørji tiltøk kunnu setast í verk fyri at fremja javnstøðu?*

10. august, Runavík: Kristine Stricker Hestbech¹⁰ helt fyrilesturin *Hvør skal strúka skjúrtunar, tá maðurin ikki dugir, og konan ikki vil?*

26. august, Tórshavn: Inger S. Enger¹¹ hugleiddi um týðningin av javnstøðu í politikki og segði frá um sínar persónligu royndir innan politikk

24. oktober, Tórshavn: ST-dagur við Herdis Thorgeirsdóttir¹², Lisbeth L. Petersen¹³, Pól Egholm¹⁴ og Elin Mortensen¹⁵.

Hini 16 tiltøkini vórðu undir einum nevnd *Demokratia á ferð*. Her vóru íalt sjev fyrilesarar¹⁶, sum 28. oktober, 11. november og 25. november hildu fyrilestrar um demokrati, javnstøðu og politisk rættindi á seks støðum í Føroyum – í Klaksvík, á Kambsdali, í Tórshavn, á Giljanesi/í Miðvági, á Sandi og í Hovi. Tiltøkini við Hanne-Vibeke Holst 11. og 12. mai og ST-dagurin 24. oktober vórðu fyriskipað saman við Javnstøðunevndini.

Fyrilestrar á miðnámskúlum og øðrum hægri skúlum

Umboð fyri Demokratíu hava saman við skemtaranum Jákup Veyhe vitjað 13 miðnámskúlar¹⁷ og aðrar hægri skúlar kring landið. Á skúlunum var framløga fyri næmingum og lærarum um arbeiðið hjá Demokratíu og javnstøðu í politikki annars.

⁹ Fyrrverandi fólkatingslimur, løg málaráðharri og floksformaður. Blaðstjóri á Ekstrablaðnum 2000-2007.

¹⁰ Danskur teologur, hevur virkað sum prestur í Danmark og í Føroyum.

¹¹ Stórtingslimur síðan 2001, hevur eisini í nógv ár verið virkin í kommunalpolitikki.

¹² Prof. Dr. Jur., saksfórari og lektari við Bifrost universitetið í Íslandi. Forseti í European Women Lawyers' Association.

¹³ Fyrrverandi lögtingskvinna, floksforkvinna og borgarstjóri.

¹⁴ Cand. merc., málsviðgeri á Sendistovu Føroya í Keypmannahavn (Uttanríkisráðið). Umboðaði Føroyar á CEDAW-fundi í New York í 2008.

¹⁵ Stjórn málafrøðingur og forkvinna í Amnesty International, Føroya deild.

¹⁶ Sonja Jógvansdóttir, stjórn málafrøðingur, helt fyrilesturin *Javnstøða í tómgongd; Sámal Matras Kristiansen, samfelagsfrøðingur, helt fyrilesturin Javnstøða fyri øll? Ella bara fyri Yuppie kvinnur? Triggjar hypotesur um javnstøðu;* Elin Mortensen, stjórn málafrøðingur, helt fyrilesturin *Hava vit ikki javnstøðu í Føroyum?;* John Dalsenni Olsen, cand. mag. í filosofi, helt fyrilesturin *Kvinnur og menn – fólkaræði og sannleiki;* Halgir Winther Poulsen, saksfórari, helt fyrilesturin *Um demokrati sum hugtak;* Bjørt Samuelsen, bromatologur og journalistur, helt fyrilesturin *Tora vit at vilja valdið? Um at gera seg galdandi á politiska vøllinum og vera sjónlig í fjølmiðlunum og í almenna rúminum;* Hallbera West, stjórn málafrøðingur, helt fyrilesturin *Tá politisk rættindi ikki eru nokk – um fólkaræði og kvinnuliga politiska luttøku*

¹⁷ Tekniski skúli í Klaksvík, Klaksvíkar Sjómannsskúli, Klaksvíkar HF-skeið, Húsarhaldsskúli Føroya, Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy, Handilsskúlin á Kambsdali, Fiskivinnuskúlin,

Á bæði teimum almennu fundunum og á skúlafundunum var lívligt og áhugavert kjak.

Heimasíðan

Vitjunartølini fyri heimasíðuna www.demokratia.fo í 2009 vóru hesi:

1. ársfj.	1.251
2. ársfj.	1.155
3. ársfj.	1.423
4. ársfj.	1.312
Tils.	5.141

Annað

Umboð fyri Demokratíu hevur í september verið á Symposium á Christiansborg við evninum *Fleiri kvinnur í kommunupolitikk*, sum *Mainstreamingsnetværket af 2005* skipaði fyri. Fokus varð sett á, hvussu politisku flokkarnir rekruttera floksevni, og á kommunupolitisku mentanina.

Facebook

Demokratía hevði pr. 31. desember 2009 knappar 1.600 facebook-vinir. Øll tiltøk hjá Demokratíu verða lýst her og røkka helst einum munandi breiðari skara, enn vit gera umvegis heimasíðuna. Talið á vinum økist javnt og samt. Hesin miðilin er góður at brúka aftrat hinum, tí tað er ómakaleyst og ókeypis at kunna um tiltøk, og komið verður út til ein fjølbroyttan skara av fólki. Tað er tó týðningarmikið at lýsa í landsdekkandi miðlum eisini, tí tað eru nógv, ið ikki brúka facebook.

CEDAW

CEDAW (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women) er ein ST-konventión frá 18. des. 1979. Føroyar hava ikki sjálvstøðuga umboðan í ST, men gjørdust bundnar av ST-konventiónini um avtøku av øllum kynsmismuni móti kvinnum, tá Danmark skrivaði undir 21.mai 1983. Herumframt samtykti løgtingið 31. mars 1987 at seta konventiónina í gildi fyri Føroyar.

Konventiónin verður ofta rópt altjóða grundlógin fyri kvinnur. Hon hevur 30 greinir, sum definera, hvat kvinnudiskriminátión er, og haraftrat eina skrá fyri, hvørji stig eiga at verða tikin fyri at steðga diskriminátiónini.

Annað hvørt ár verða limalondini boðin til próvtøku at greiða frá støðuni í heimlandinum, hvørji stig eru tikin, hvussu tey hava virkað, og hvørji stig ætlanin er at taka. Út frá frágreiðingunum ger CEDAW viðmerkingar til hvørt einstakt land.

Føroyar vóru fyrstu ferð til próvtøku í 2006, og í viðmerkingunum átalaði CEDAW og heitti á Føroyar um at bóta serliga um hesi viðurskifti:

- lágu kvinnumboðanina í politikki

- lønarmunin millum menn og kvinnur
- lágu kvinnuumboðanina í akademiska umhvørvinum
- lágu kvinnuumboðanina í leiðandi stórvum.

Í 2008 vóru Føroyar aftur til próvtøku. Í viðmerkingunum varpar CEDAW ljós á stóra arbeiðið, sum Demokratia hevur gjørt fyri at upplýsa um lágu kvinnuumboðanina í politikki og royndirnar at broyta hugburð. Hetta metir CEDAW vera eitt framstig og vísir eisini á málæru úrslitini, nevniliga framgongdina í kvinnuumboðanini á lógtingsvalinum og á kommunuvalinum 2008, og í landsstýrisumboðanini frá 2008 og fram. Viðmerkingarnar hjá CEDAW kunnu lesast á <http://www.javnrat.fo/Data/Register/3C04EE14-4EF3-4325-9EB1-C5DE2A2DF806/B2720F46-9A87-44AA-AFAA-27BBBB9BA042/62684E41-E6CB-496A-A369-4A4BDED562A1.pdf>.